

Justiitsministeerium
Õiguspoliitika Osakond Avaliku Õiguse talitus
info@just.ee

Meie: 29.04.2024 nr 9-2/24-760-1

Selgitustaotlus

Lääne-Nigula Vallavalitsus (edaspidi „vald“) pöördub Teie poole selgitustaotlusega, mille kohaselt palub vald Teie seisukohta, kas olemasolevate õigusaktide alusel on vallal õigus määrata sunniraha, et tagada volikogu määruse nr 8 22.02.2018.a. „Koerte ja kasside pidamise eeskiri“ järelvalve ja täitmine.

Valla seisukoht on, et olemasoleva õigusaktide baasil saab vald teha ainult ettekirjutusi, sh juhtida loomaomanike tähelepanu asjaolule, et nad täidaksid kehtivat eeskirja aga korduvate rikkumiste korral puudub vallal õigus määrata sunniraha. Oleme sellisel seisukohal järgnevatel põhjustel:

1) Eeskirja § 6 kohaselt, koera- või kassipidaja kannab vastutust oma looma tekitatud varalise kahju või inimesele tekitatud tervisekahjustuse korral.

Eeskirja rikkumise eest karistatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 66 ülamärgiga 3 järgi.

Järelevalvet eeskirja täitmise üle teostavad vallavalitsus ning Politsei- ja Piirivalveamet vastavalt oma pädevusele

KOKS § 66 ülamärgiga 3 lg 1 kohaselt, koerte ja kasside pidamise eeskirjade rikkumise eest, kui see ettevaatamatusest põhjustas varalise kahju või inimesele tervisekahjustuse, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut. Ehk 01. jaanuarist 2015.a. muudeti nimetatud õigusnormi ja võeti sealt välja võimalus karistada loomapidajat ka siis, kui ta üldse rikub koerte ja kasside pidamise eeskirja. Sõnastus enne 01.01.2015.a. oli järgnev: „Koerte ja kasside pidamise eeskirjade rikkumise eest –karistatakse kuni 100 trahviühiku suuruse rahatrahviga“.

Seega, kadus alates 01.01.2015.a. võimalus karistada loomaomanikku ka lihtsama eeskirja rikkumise eest, näiteks kui koer jookseb vabalt ringi, hirmutades inimesi, aga varalist, sh tervisekahjustust kellelgile ei põhjusta.

2) Asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 10 lg 1 kohaselt, sunniraha on hoiatuses kindlaksmääratud summa, mille peab adreassaat tasuma, kui ta ettekirjutusega pandud kohustust hoiatuses märgitud tähtaja jooksul ei täida. § 10 lg 2 kohaselt, sunniraha igakordse rakendamise ülemmäära sätestab seadus.

Antud juhul oleks selliseks seaduseks loomakaitseseadus ja korrakaitseseadus. Loomakaitseseaduse § 60 kohaselt, korrakaitseorgan (antud juhul Põllumajandus- ja Toiduamet) võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada

korrakaitseaduse §-des 30, 31, 32, 45, 49, 50, 51, 52 ja 53 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

Loomakaitseaduse § 62 kohaselt, ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär 13 000 eurot.

Mainitud sunniraha kohaldamise õigus ei ole aga vallal vaod Põllumajandus- või Toiduametil või Politsei- ja Piirivalveametil.

3) Korrakaitseaduse § 23 sätestab riikliku järelevalve meetmed. Sama seaduse § 23 lg 4 kohaselt, käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kohustuse täitmise tagamiseks on korrakaitseorganil õigus teha järelevalve subjektile ettekirjutus ning rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud alusel ja korras. Sunniraha ülemmäär on 9600 eurot, kui eriseaduses ei ole sätestatud teisiti. Antud juhul oleks siis see ülemmäär 13 000 eurot vastavalt loomakaitseaduse §-le 62.

Korrakaitseaduse § 6 lg 1 kohaselt on korrakaitseorgan on seaduse või määrusega riikliku järelevalve ülesannet täitma volitatud asutus, kogu või isik.

Vallale ei ole eriseadusega antud õigust teostada riiklikku järelevalvet loomakaitseaduse täitmise osas vaid see õigus on antud Põllumajandus- ja Toiduametil, seega ei ole vald antud kontekstis ka korrakaitseorgan ning vald ei saa seega ka rakendada korrakaitseaduse §-s 23 lg 4 märgitud sunniraha.

Kokkuvõtlikult, on käesoleva selgitustaotluse koostaja seisukohal, et vallal puudub hetkel vajalik instrument, millega saaks koerte ja kasside pidajaid efektiivselt mõjutada, et sundida neid omavalitsuse poolt kehtestatud eeskirja täitma. Vaid selgituste ja ilma sanktsioonideta ettekirjutuste tegemine ei ole selliseks meetodiks. Õiguskuulekatele inimestele piisab vaid märgukirja saatmisest või suulisest vestlusest, kuid igas omavalitsuses leidub inimesi, kellele nn pehmemad mõjutusvahendid ei mõju. Seetõttu oleks minu hinnangul hädavajalik, et kehtivas seaduses oleks ka omavalitsustele antud võimalus määrata loomapidajale sunniraha. See vähendaks omakorda ka Põllumajandus- ja Toiduameti töökoormust.

Võimalik, et käesoleva selgitustaotluse koostaja on oma analüüsis jõudnud eksiteele. Sellisel juhul palun anda vallale juhised, kuidas saaks koera või kassi pidajale määrata sunniraha, kui eelnevalt pehmemad mõjutusvahendid pole tulemust andnud.

Juhul kui minu analüüs on õige ja olete samuti seisukohal, et vallal puudub õigus koera või kassi pidajale sunniraha määrata, siis teeb Lääne-Nigula Vallavalitsus ettepaneku kaaluda vaastavate seaduseparanduste sisseviimist (näiteks, kohalike omavalitsuse korralduse seadusesse või loomakaitseadusesse).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Andrus Post
õigusnõunik

andrus.post@laanenigula.ee
telefon 50 1985